

לקוטי תורה • פרשת ואתחנן • מאמר 12

ואהבת את הוי' אלקיך כו'

”ואהבת את הוי' אלקיך”

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likkutei-torah/vaeschanan/12](https://likuteitorah.com/he/likkutei-torah/vaeschanan/12)

1 ואהבת את הוי' אלקיך כו'. הנה מואהבת עד ובשעריך מ"ב תיבין ופי' שניה שם ע"ב [שם ע"ב] ועיין בזח"ב [בזהר חלק ב'] תרומה (קל"ב ב') ובפרדס (שכ"א פ"ו ופרק י"ב).

"ואהבת את הוי' אלקיך" וגו'. הנה, מ"ואהבת" ועד "ובשעריך" יש מ"ב תיבות, והפרשה השנייה היא שם ע"ב. ועיינו בזהר חלק ב', תרומה (קל"ב ב'), ובפרדס (שער כ"א, פרק ו' ופרק י"ב).

והנה נודע כי שם מ"ב הוא בגבורה ושם ע"ב [שם ע"ב] בחסד והלא כאן נהפוך הוא. כי פי' ראשונה דק"ש [דקריאת שמע] היא בחי' חסד ואהבת ופי' שניה השמרו לכם כו' בגבורה.

והנה, ידוע ששם מ"ב הוא בגבורה ושם ע"ב בחסד; אך לכאורה כאן הדברים הפוכים: הפרשה הראשונה של קריאת שמע היא בחינת חסד — "ואהבת" — ואילו הפרשה השנייה, "השמרו לכם" וגו', היא בגבורה.

וכמבואר מענין סדר הפרשיות קדש והיה כי יביאך שמע והיה אם שמוע שהם חו"ב [חכמה ובינה] חו"ג [חסד וגבורה] קדש בחכמה כו'. אך הענין דאיתא בזהר על האורות דאחליפו דוכתייהו ואכלילו שמאלא בימינא.

וכפי שמבואר בענין סדר הפרשיות "קדש", "והיה כי יביאך", "שמע" ו"והיה אם שמוע", שהן חכמה ובינה, חסד וגבורה; "קדש" היא בחכמה וכו'. אך הענין הוא מה שמוכא בזהר על האורות, ש"החליפו מקומותיהם וכללו שמאל בימין".

2 והביאור הוא שנתחלפו האורות בבחי' כליהם שאור החסד שורה בכלי הגבורה ואור הגבורה בכלי החסד [עיין מזה בהרמ"ז [בהרב משה זכות] פי' צו בדף כ"ז [כל זה] וכנזכר מזה בביאור ע"פ לבכתני] והכי

והביאור הוא שהאורות הוחלפו ביחס לכליהם: אור החסד שורה בכלי הגבורה, ואור הגבורה בכלי החסד. [ראו על כך ברמ"ז, פרשת צו, בדף כ"ז, וכן כפי שהוזכר בענין זה בביאור על הפסוק "לִבְכַתְנִי".] וכך

נמי בבי' פרשיות אלו דפי' ראשונה היא בבחי' חסד בכלי כלים ואהבת בחי' כלי החסד ושם מ"ב בגבורה הוא אור הגבורה השורה בכלי החסד ופי' שניה שם ע"ב [שם ע"ב] אור החסד בכלי הגבורה.

וכן גם בשתי הפרשיות האלה: הפרשה הראשונה היא בבחינת חסד מצד הכלים, ו"ואהבת" היא בחינת כלי החסד; ושם מ"ב, שבבחינת גבורה, הוא אור הגבורה השורה בכלי החסד. ואילו הפרשה השנייה, שם ע"ב, היא אור החסד שבכלי הגבורה.

3

ולהבין ביאור זה יש לבאר תחלה ענין יחוי"ע [יחודא עילאה] ויחוי"ת [ויחודא תתאה] שבשמע ישראל ובשכמל"ו [וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] דהנה בתיבות הוי' אלקינו שבפסוק ראשון דק"ש [דקריאת שמע] פי' האריז"ל [האר"י זכרנונו לברכה] שזהו ענין המשכת האור בחו"ב [בחכמה ובינה] דאצי' ונק' יחוד או"א [אבא ואימא].

כדי להבין הסבר זה, יש לבאר תחילה את ענין היחודא עילאה והיחודא תתאה שב"שמע ישראל" וב"ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד". על המילים "הוי' אלקינו" שבפסוק הראשון של קריאת שמע, פירש האריז"ל שמדובר בהמשכת האור אל חכמה ובינה שבאצילות, והיא נקראת יחוד אבא ואמא.

ופי' כי הנה ההשתלשלות וההתהוות מאין ליש צ"ל תמיד כמ"ש בחי"ק [בחינוך קטן] ולא מאין ליש גשמי בלבד כמו ז' רקיעים וארץ כו'

כלומר, השתלשלות העולמות והתהוות יש מאין צריכות להתרחש תמיד, כפי שנכתב ב"חינוך קטן"; ולא רק התהוות מאין ליש גשמי, כגון שבעת הרקיעים והארץ וכו',

שצ"ל מתחדשים בכל שעה ורגע מאין ליש שלו הי' [היה] נפסק המשכת החיות בהם היו חוזרים לאין ואפס ממש כמו קודם שיי"ב [ששת ימי בראשית] וכמ"ש באריכות בסש"ב [בספר של בינונים] חלק ב'.

שצריכים להתחדש בכל שעה ורגע מאין ליש. אילו הייתה נפסקת בהם המשכת החיות, היו חוזרים לאין ואפס ממש, כפי שהיו קודם ששת ימי בראשית, וכפי שנכתב באריכות ב"ספר של בינונים", חלק ב'.

אלא כמו כן ממש גם בעולמות העליונים ואפילו להיות בחי' חו"ב [חכמה ובינה] כמ"ש והחכמה מאין תמצא וממנה נמשך בבינה שנק' בחי' יש להנחיל אוהבי יש.

אלא כך ממש גם בעולמות העליונים, ואפילו כדי שמדרגות חכמה ובינה יתהוו, כפי שנאמר: "והחכמה מאין תמצא"; וממנה נמשך [האור] אל הבינה, הנקראת בחינת "יש": "להנחיל אוהבי יש".

4

וזהו ענין ונהר יוצא מעדן יוצא לי' [לשון] תמידית ההמשכה מאין ליש תרין ריעין דלא מתפרשין.

וזהו פירוש "ונהר יוצא מעדן": "יוצא" מבטא המשכה מתמדת מאין ליש — "שני רעים שאינם נפרדים".

וזהו אשר ברא אלקים לעשות דפי' אשר ברא זהו יש מאין רוחני בחי' והחכמה מאין תמצא ומזה נמשך אח"כ לעשות הוא בחי' מאין ליש גשמי ועמ"ש בד"ה את שבתותי תשמרו.

וזהו "אשר ברא ה' לעשות": פירוש "אשר ברא" הוא יש מאין רוחני, בחינת "והחכמה מאין תמצא"; ומכך נמשכת אחר כך "לעשות", שהיא בחינת [התהוות] יש גשמי מאין. ועיינו כמה שכתוב במאמר המתחיל "את שבתותי תשמרו".

5 וכוונדע שעצמות אור א"ס ב"ה מרומם ונשגב למעלה מעלה מגדר ובחי' חכמה עילאה שהחכמה עילאה אין ערוך אליו כלל ואנת הוא חד ולא בחושבן פי' שאין ערוך כו' וכמשנ"ת [וכמו שנתבאר] לעיל בד"ה ענין ק"ש [קריאת שמע].

כידוע, עצמות אור אין סוף ברוך הוא נעלה ונשגב למעלה מעלה מגבולותיה ומדרגתה של חכמה עילאה, שכן אין לחכמה עילאה כל ערך אליו. והפירוש של "ואנת הוא חד ולא בחושבן" הוא שאין לו כל ערך וכו', וכפי שנתבאר לעיל במאמר המתחיל "ענין קריאת שמע".

6 ולא מכל אליו מדות איהו כלל אלא לאחזאה כו' ולכן להיות אנת חכים פי' אנת בחי' חד ולא בחושבן נמשך ומתלבש בבחי' חכמה עילאה זהו השפלה וירידה וזהו ענותנותו

"ואינו כלל מכל המדות האלה", אלא "כדי להראות" וכו'. לכן, כדי שיהיה "אתה חכם", כלומר, כדי ש"אתה" — בחינת אחד שאינו בחשבון — יימשך ויתלבש בבחינת חכמה עילאה, הרי זו השפלה וירידה, וזוהי ענותנותו.

ולכן צריך להיות אתערותא דלתתא לעורר ירידה והמשכה זו כי תחילת בריאת העולם בריש הורמנא כו' היה מאליו וממילא כד סליק ברעותי' [ברעותיה] כו' כי חפץ חסד הוא

לכן צריכה להיות אתערותא דלתתא כדי לעורר ירידה והמשכה זו. שכן תחילת בריאת העולם, "בריש הורמנא" וכו', הייתה מאליו וממילא: "כד סליק ברעותיה" וכו', "כי חפץ חסד הוא".

אבל עכשיו תלוי בהעלאת מ"נ [מ"יין נוקבין] כו' והעלאת מ"נ [מ"יין נוקבין] זו היא בקי"ש [בקריאת שמע] שאזי אנו ממשיכים ההתהוות מאין ליש הוי' אלקינו כו'

אבל עכשיו הדבר תלוי בהעלאת מ"נ וכו'. והעלאת מ"נ זו היא בקריאת שמע, שאז אנו ממשיכים את ההתהוות מאין ליש: "הוי' אלקינו" וכו'.

פי' אלקינו מה שאנו משיגים ויש יכולת בשכלינו להיות תפיסה והשגה כו' הוא מבחי' הוי' שהוא בחי' חכמה בחי' ביטול כו'

כלומר, "אלקינו" — מה שאנו משיגים, והיכולת שיש בשכלנו לתפוס ולהשיג וכו' — נובע מבחינת הוי', שהיא בחינת חכמה, בחינת ביטול וכו',

שמאין תמצא שלא כדרך וסדר בחי' ההשתלשלות שהוא יש מיש משא"כ חכמה לגבי בחי' כתר כו' שהיא "נמצאת מאין", שלא כדרך וסדר ההשתלשלות, שהיא יש מיש; מה שאין כן חכמה ביחס לבחינת כתר וכו'.

[ועמ"ש מזה בד"ה פתח אליהו בפ' וירא ובביאור ע"פ מי מנה כו'] ובחי' חכמה זו היא בחי' הוי' המהוה להיות בחי' אלקינו מאין ליש כו'

[ועיינו במה שנתבאר על כך בדיבור המתחיל "פתח אליהו" בפרשת וירא, ובביאור על הפסוק "מי מנה" וכו']. ובחינת חכמה זו היא בחינת הוי', המהוה את בחינת "אלקינו" מאין ליש וכו'.

(ועמ"ש בביאור ע"פ ונקדשתי בתוך וביאור ע"פ יונתי מענין המשכה זו שבק"ש [שבקריאת שמע] שהוא המשכת אור חדש כו' ע"ש)

(ועיינו במה שנתבאר בביאור על הפסוק "ונקדשתי בתוך" ובביאור על הפסוק "יונתי", בעניין המשכה זו שבקריאת שמע, שהיא המשכה של אור חדש וכו'; עיינו שם.)

ולכן מקדימין לומר שמע ישראל היא ההעלאת מ"נ [מ"יין נוקבין] ממטה למעלה כשי להמשיך התגלות אור א"ס ב"ה באו, א שזהו מ"ש אח"כ הוי' אלקינו כנ"ל.

לכן מקדימים לומר "שמע ישראל", שהיא העלאת מ"ן מלמטה למעלה, כדי להמשיך את גילוי אור אין סוף ברוך הוא באבא ואמא; וזהו מה שאומרים אחר כך: "הוי' אלקינו", כנזכר לעיל.

והיינו כי שמע שם ע' [עייין] עי"ן רבתי הוא מקור המדות דהיינו כשהמדות הם בשכל (וז' מדות כל א' כלולה מיו"ד הרי ע' [עייין]) שאז הן בבחי' גדלות.

כלומר, "שמע" הוא "שם עי"ן": העי"ן הגדולה היא מקור המדות, כלומר, כשהמדות הן בשכל (ושבע המדות, שכל אחת מהן כלולה מעשר, עולות לשבעים), שאז הן בבחינת גדלות.

משא"כ כשנעשות מדות גמורות אחר שנמשכו ללב להיות התפעלות האהבה גמורה ויראה גמורה הן בבחי' קטנות

אבל כשהן נעשות מדות שלמות, לאחר שנמשכו אל הלב ונעשו התעוררות של אהבה שלמה ויראה שלמה, הן בבחינת קטנות,

ואין להן ערוך לכשהם בשכל שאז האהוי"ר [האהבה ויראה] הם גדולים ביתר שאת כו' ולכן נק' המדות בשם ז"א שנתקטנו ונעשו זעיר לשון מועט.

ואין להן ערך לעומת היותן בשכל, שאז האהבה והיראה גדולות ונעלות הרכה יותר וכו'. לכן המדות נקראות בשם ז"א, משום שנעשו קטנות ונעשו זעיר — לשון מיעוט.

ועמ"ש בד"ה את קרבני לחמי בענין עצמות גידין ובשר ומ"ש בפ' הבררה ע"פ ואתה מרכבות קדש ועיין בזהר רפ ויקרא ובפ' תרומה (דקל"ב)

ועיין כמה שנכתב במאמר המתחיל "את קרבני לחמי", בעניין עצמות, גידים ובשר; וכמה שנכתב בפרשת [וזאת] הברכה על הפסוק "ואתה מרכבות קודש"; ועיין בזהר, בתחילת פרשת ויקרא, ובפרשת תרומה (עמ' 132),

מענין אתוון רברבין ואתוון זעירין ועמ"ש ע"פ ויקרא אל משה בענין אלף זעירא ואלף רברבא. בעניין אותיות גדולות ואותיות קטנות. ועיין כמה שנכתב על הפסוק "ויקרא אל משה", בעניין האל"ף הזעירא והאל"ף רברבא.

והעלאת מ"ן [מיין נוקבין] למקור המדות הוא ע"י בחי' שם דהיינו רפ"ח ניצוצין עם שם ב"ן [שם ב"ן] בגימט' [בגימטריא] שם

והעלאת מ"ן אל מקור המדות נעשית באמצעות בחינת "שם", כלומר, רפ"ח ניצוצין עם שם ב"ן (52), שבגימטריה עולים "שם".

כי שם ב"ן [שם ב"ן] הוא המעלה בחי' רפ"ח ניצוצין שנפלו בשכ"ח [בשכירת הכלים] להחיות כל עניני [ענינים] גשמיים שכל חיותם הוא מרפ"ח ניצוצין

כי שם ב"ן הוא המעלה את בחינת רפ"ח הניצוצין שנפלו בשכירת הכלים, כדי להחיות את כל הענינים הגשמיים, שכל חיותם היא מרפ"ח הניצוצין;

ורפ"ח ניצוצין הללו שהן החיות שבכל ענינים הגשמיים עולה ע"י שם ב"ן [שם ב"ן] מל' המברר כו' לבחי' ע' רבתי מקורות המדות שמהם המשכת הרפ"ח ניצוצין הנ"ל.

ורפ"ח הניצוצין הללו, שהם החיות שבכל הענינים הגשמיים, עולים באמצעות שם ב"ן, מלכות המבררת וכו', אל בחינת העי"ן הגדולה, מקור המדות, שממנו נמשכים רפ"ח הניצוצין הנזכרים.

7 וזהו שם ע' [שבעים] ועוד יש טעם על שנקרא שם ע' [שבעים] לשון שם ממש והיינו גם מצד שרש שרשן של הרפ"ח ניצוצין ודשם ב"ן [שם ב"ן] דתיקון שהוא הכל רק מבחינת שמו ית' בלבד וכמ"ש

וזהו "שם עי"ן". ויש טעם נוסף לכך שהוא נקרא "שם עי"ן", כאשר "שם" פירושו הפשוט הוא שם: כלומר, גם מצד שורש שורשם של רפ"ח הניצוצות ושל שם ב"ן דתיקון, שכל אלה אינם אלא מבחינת שמו ית' בלבד, וכמו שכתוב,

כי אני הוי' הוא שמי וכנודע שכתר הוא ממוצע בין מאציל לנאצלים ונקי מלי דא"ס בחי שם בלבד שהוא להיות התהוות בחי אצי' ושכירה ותיקון.

"כי אני הוי' הוא שמי". וכידוע, כתר הוא ממוצע בין המאציל לנאצלים, והוא נקרא מלכות דאין סוף — בחינת שם בלבד, שנועדה להוות את בחינת אצילות, וכן את השכירה ואת התיקון.

משא"כ בא"ס עצמו לא שייך כלל כי אני ה' לא שניתני ואני ראשון ואני אחרון וקודם השכירה ואחר השכירה ובשעת התיקון והבירור ולאחר שיוגמר תשלום הבירור הכל שוה לפניו ית'

אבל באין סוף עצמו אין הדבר שייך כלל, שהרי "אני הוי' לא שניתני" ו"אני ראשון ואני אחרון". לפני השכירה ולאחריה, בשעת התיקון והבירור, ולאחר השלמת הבירור, הכול שווה לפניו ית';

כי שבה"כ [שבירת הכלים] לא היתה נוגעת כ"א לאור א"ס ב"ה ולא במאור עצמו ח"ו [חס ושלום] שבמאור עצמו לא היה שום שינוי ח"ו [חס ושלום] וכמשל מסך וענן המפסיק את אור וזיו השמש ומחשיכו שאינו נוגע לעצמיות ומהות השמש כו'.

שהרי שבירת הכלים נגעה רק באור אין סוף ב"ה, ולא במאור עצמו, ח"ו; במאור עצמו לא חל שום שינוי, ח"ו. הדבר דומה למסך או לענן המפסיקים את אור השמש וזיווה ומחשיכים אותם, אך אינם נוגעים בעצמותה ובמהותה של השמש וכו'.

8 ובחי שם זה הוא המעלה רפ"ח ניצוצין לע' רבתי היא בחי' בינה מקור המדות שרש הז' מלכים שנשברו וימלוך וימת כו'

ובחינה זו של שם היא שמעלה את רפ"ח הניצוצות אל ע' רבתי, שהיא בחינת בינה, מקור המדות, שורש שבעת המלכים שנשברו — "וימלוך... וימת" וכו',

שהם המלכים שמלכו בארץ אדום כו' היא בינה ומשם נפלו ונשברו והשם הזה הוא המעלה אותן רפ"ח ניצוצין שבשכירי' [שבשכירה] למקורן ושרשן שהיא בחי' בינה ע' רבתי כו'.

שהם המלכים שמלכו בארץ אדום וכו'. היא בינה, ומשם נפלו ונשברו; והשם הזה הוא שמעלה את רפ"ח הניצוצות של השכירה אל מקורם ושורשם, שהיא בחינת בינה, ע' רבתי וכו'.

9 ואח"כ העלאה יותר לבחי' ישראל כי א"ל [אמר ליה] הוא נהירו דחכמתא כמ"ש בזהר ע"פ השמים מספרים כבור א"ל [אמר ליה] כו'

ולאחר מכן יש עלייה גבוהה יותר, אל בחינת ישראל. שכן א"ל הוא "זיו החכמה", ככתוב בזהר על הפסוק "השמים מספרים כבוד א"ל" וכו';

וישראל אותיות שי"ר א"ל [אמר ליה] כו' [ועמ"ש בשיר השירים בביאור ע"פ צאינה וראינה בענין וישמחו
בך ישראל מקדשי שמך.

וישראל מורכבת מאותיות "שיר א-ל" וכו'. [וראו מה שנכתב בשיר השירים, בביאור על הפסוק "צאינה וראינה",
בענין "וישמחו בך ישראל מקדשי שמך".

ובביאור ע"פ יונתי בחגוי הסלע בענין ישראל עלו במחשבה ומ"ש ע"פ ולא ראה עמל בישראל]:
וכן בביאור על הפסוק "יונתי בחגוי הסלע", בענין "ישראל עלו במחשבה"; ומה שנכתב על הפסוק "ולא ראה עמל
בישראל".]

**10 ב והנה ע"י בחינת ההעלאות מ"נ [מ"ן נוקבין] הנ"ל ממשיכים מלמעלה למטה להיות הוי' אלקינו כו' הוי'
בחכמה בחי' ביטול כו'**

ב. והנה, באמצעות בחינת העלאות מ"ן נוקבין הנזכרת לעיל, ממשיכים מלמעלה למטה שתהיה "הוי' אלקינו" וכו':
הוי' בחכמה, בחינת ביטול וכו'.

כי אין אור א"ס שורה אלא בחכמה שהיא כח מ"ה [מה] ואפילו בבינה אינו שורה אור א"ס

כי אור אין סוף שורה רק בחכמה, שהיא כוח מה; ואף בבינה אין אור אין סוף שורה

אלא ע"י התלבשות חכמה וחכמה היא בחי' המחברת להיות המשכת אור א"ס בכל עולם כו'
אלא באמצעות התלבשות החכמה. והחכמה היא הבחינה המחברת, שעל ידה נמשכת הארה מאור אין סוף בכל עולם
וכו',

כי כולם בחכמה עשית וכנודע מענין התורה שבכל עולם כו' והיינו כי הנה אור א"ס ב"ה הוא הסוכ"ע
שמקיף מראש עד רגל בהשוואה אחת.

כי "כולם בחכמה עשית", וכידוע בענין התורה שבכל עולם וכו'. והיינו, שאור אין סוף ברוך הוא הוא סובב כל
עלמין, המקיף בשווה מראש ועד רגל.

**11 ועד"ז המשיל בע"ח [בעץ חיים] משל העיגול הגדול המקיף את הקו ואינו יכול להתלבש בשום כלי בבחי'
אור פנימי.**

בדומה לכך הוא מביא ב-Etz Chaim משל לעיגול הגדול המקיף את הקו, שאינו יכול להתלבש בשום כלי בבחינת
אור פנימי.

כי כולם כלא נחשבו קמיה ית' ואין ערוך כו' ועי' נאמר את השמים ואת הארץ אני מלא בהשוואה אחת והיינו בבחי' העלם

שהרי הכול נחשב כלא לפניו יתברך, ואין ערוך אליו וכו'. ועל כך נאמר: "את השמים ואת הארץ אני מלא", במידה שווה; כלומר, בבחינת העלם,

כי לית מחשבה תפיסא ביה כלל ואינו מתלבש בשום כלי בבחי' א"פ [אור פנימי] כ"א בבחינת החכמה לבדה שבה הוא מתלבש בבחי' אור פנימי ועל ידה נמשך ופועל בשאר הט"ס [הטי ספירות] וכמ"ש הטעם בסש"ב [בספר של בינונים] פל"ה בהג"ה [בהגהה].

שכן "לית מחשבה תפיסא ביה כלל", והוא אינו מתלבש בשום כלי בבחינת אור פנימי, אלא בחכמה בלבד, שבה הוא מתלבש בבחינת אור פנימי, ובאמצעותה הוא נמשך ופועל בשאר תשע הספירות. והטעם לכך כתוב ב-Sefer Shel Beinonim, פרק 35, בהגהה.

12 ולכן עי' עסק התורה ממשיכים אותו ית' שיתגלה אלינו בבחי' אור פנימי כי התורה נתלבשה בדברים גשמיים בבי"ע ואנו משיגים אותה

לכן, באמצעות העיסוק בתורה אנו ממשיכים אותו יתברך, כדי שיתגלה אלינו כאור פנימי. שכן התורה התלבשה בדברים גשמיים בעולמות בריאה, יצירה ועשיה, ואנו משיגים אותה,

ותוכה מלובש חכמה עילאה שבתוכה דוקא מלובש אור א"ס בבחי' א"פ [אור פנימי] כנ"ל מה שאינו מתלבש בשום כלי בבחי' א"פ [אור פנימי] כ"א בבחי' אור מקיף כו' כנ"ל

ובתוכה מלובשת חכמה עילאה, ובתוכה דוקא מלובש אור אין סוף כאור פנימי, כנזכר לעיל: מה שאינו מתלבש בשום כלי כאור פנימי, אלא רק כאור מקיף וכו', כנזכר לעיל.

וזהו ענין הוי' אלקינו ועי' הוי' אחד כי הנה מלת אחד אינו מורה על יחודו ית'

וזהו פירוש "הוי' אלקינו", ועל ידי כך "הוי' אחד". שכן המילה "אחד" אינה מציינת את אחדותו יתברך;

כי מאחר שאין עוד מלבדו לא שייך לשון אחד שלשון זה לא שייך רק בדבר המתפרד ומתחלק ואעפ"כ [ואף על פי כן] הכל אחד.

שהרי מאחר שאין עוד מלבדו, אין שייך לומר "אחד"; מילה זו שייכת רק לדבר שיש בו פירוד וחלוקה, ואף על פי כן הכול אחד.

כמו אלו ואלו דא"ח [דברי אלקים חיים] שאע"פ [שאף על פי] שלכאורה הם חלוקים מ"מ הכל אחד כו'. אלא דקאי על מדותיו ית' חו"ג [חסד וגבורה] כו'

כמו "אלו ואלו דברי אלקים חיים": אף שלכאורה הם חלוקים, מכל מקום הכול אחד וכו'. אלא שהכוונה היא למדותיו יתברך, חסד וגבורה וכו';

דהיינו שהגם שהם דברים נפרדים וכמעט שני הפכיים שבמקום שיש חסד לא שייך גבורה ואעפ"כ [ואף על פי כן] הכל אי לפי שנמשך

כלומר, אף שהן דברים נפרדים וכמעט שני הפכים — שכן במקום שיש חסד אין מקום לגבורה — אף על פי כן הכול אחד, מפני שנמשך

אור א"ס ב"ה המלוכש בחכמה ליכנה ומשם נמשך למדות ג"כ להיות בהם ג"כ ביטול והתכללות ולמהוי אחד באחד וכמ"ש לך ה' הגדולה והגבורה כו'

אור אין סוף ברוך הוא, המלוכש בחכמה, לבינה, ומשם הוא נמשך גם למדות, כדי שגם בהן יהיו ביטול והתכללות, "למהוי אחד באחד"; וכמו שכתוב: "לך ה' הגדולה והגבורה" וכו',

שהכל בטלים לך ואינן עולים בשם כלל דלאו מכל אליו מדות כו' ועמ"ש מזה ע"פ בהעלותך את הנרות וע"פ וארא אל אברהם ואח"כ

שכן הכול בטל לך ואינו נחשב בשם כלל, שהרי "לאו מכל אליו מדות" וכו'. ועיין במה שנכתב על הפסוק "בהעלותך את הנרות", ועל הפסוק "וארא אל אברהם". ואחר כך

ממשיכים יחוד זה בשכמל"ו [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] ברוך לשון המשכה שנמשך בבי"ע ובהיכלות ג"כ בחי' יחוד כמו למעלה באצילות שנמשך גם להם אור א"ס להיות ביטול והתכללות כו'.

אנו ממשיכים את הייחוד הזה באמצעות "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד". "ברוך" הוא לשון של המשכה: שתימשך בבריאה, ביצירה ובעשיה, וגם בהיכלות, בחינה של ייחוד, כמו למעלה באצילות; כלומר, שגם אליהם יימשך אור אין סוף, כדי שיהיו בביטול ובהתכללות וכו'.

[ומזה יובן מ"ש בחורבן בהמ"ק [בית המקדש] מלאכי שלום מר יבכיון נשמו מסלות כו' וכמ"ש תלמידי האריז"ל [האריז"ל זכרנו לברכה] שכש"ש יחוד בזו"ג [בזעיר אנפין ונוקבא] דאצילות

[ומכאן יובן מה שנאמר על חורבן בית המקדש: "מלאכי שלום מר יבכיון, נשמו מסילות" וכו'. וכפי שכתבו תלמידי האריז"ל, שכאשר יש ייחוד בז"א ובנוקבא שבאצילות,

אזי מתייחדים ג"כ ההיכלות הנמשכים מת"ת [מתפארת] עם ההיכלות הנמשכים מבחי' מלכות ועיין במק"מ [במקדש מלך] ר"פ שמות (דף ד')

אז גם ההיכלות הנמשכים מתפארת מתייחדים עם ההיכלות הנמשכים מבחינת מלכות. ועיין במקדש מלך, בתחילת פרשת שמות (דף ד'),

ע"פ איש וביתו באו ופי' וענין יחוד זה היינו שנמשך בהם גילוי אור א"ס להיות ביטול וזהו ענין בשכמל"ו [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד]

על הפסוק "איש וביתו באו". וההסבר והמשמעות של ייחוד זה הם שנמשכת בהם התגלות של אור אין סוף, כדי שיהיו בביטול; וזהו עניינו של "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד".

ולכן בחורבן בהמ"ק [בית המקדש] מלא כי שלום מר יבכיון על העדר הגילוי כו' ועמ"ש עוד מענין יחוד זה דההיכלות ומלאכים ע"פ ועזוז נוראותיך יאמרו.

ולכן, בחורבן בית המקדש, "מלאכי שלום מר יבכיון" על היעדר ההתגלות וכו'. ועיין עוד במה שנכתב על ייחוד זה של ההיכלות והמלאכים, על הפסוק "ועזוז נוראותיך יאמרו".

13 וג' י"ל [יש לומר] פי' יחו"ע [יחודא עילאה] הוא שרש המשכת מאין ליש חו"ב [חכמה ובינה] דאצי'. ויחו"ת [ויחודא תתאה] הוא מאין ליש בבי"ע עד שנמשך ג"כ מאין ליש גשמי' ועי"ז ואהבת את הוי' אלקיך בכך מאדך בליג גבול

אפשר גם להסביר: יחודא עילאה הוא השורש של ההמשכה מאין ליש, בחכמה ובבינה דאצילות; ויחודא תתאה הוא מאין ליש בבריאה, ביצירה ובעשיה, עד שההמשכה מגיעה גם מאין ליש גשמי'. ועל ידי כך: "ואהבת את הוי' אלקיך בכל מאדך" — בלי גבול,

דהיינו לצאת מבחי' כלי וגבול שהכלי הוא המגביל את האור. ועד"ז כל הפרשה כולה היא להיות הסתלקות האור מן הכלי.

כלומר, לצאת מבחינת כלי וגבול, שהרי הכלי הוא המגביל את האור. ועל דרך זו, כל הפרשה כולה עניינה הסתלקות האור מן הכלי.

14 והנה הסתלקות זו הוא בחי' שם מ"ב בגבורה כנודע שכל העלאות הוא עי" שם מ"ב [ועמ"ש מזה ע"פ אלה מסעי בענין מ"ב מסעות].

והנה הסתלקות זו היא בחינת שם מ"ב בגבורה, כידוע שכל העלאה נעשית באמצעות שם מ"ב. [ועיינו במה שנכתב על כך על הפסוק "אלה מסעיי", בעניין מ"ב המסעות].

ולכן מיוסד לומר בקי"ש [בקריאת שמע] שעהמ"ט [שעל המטה] להעלות הנשמה ע"י שם זה ולכן יש בו ז"פ [ז' פעמים] ששה ששה תיבות בשתיים יכסה כיו ובשתיים יעופף יעופף מן הכלי לעלות ולהסתלק למעלה והוא ענין גבורה שבחסד כו'

ולכן תיקנו לאומרו בקריאת שמע שעל המיטה, כדי להעלות באמצעות שם זה את הנשמה. משום כך יש בו שבע פעמים שש תיבות: "ובשתיים יכסה" וגו', "ובשתיים יעופף" — יעופף מן הכלי, כדי לעלות ולהסתלק למעלה. וזהו ענין גבורה שבחסד וכו'.

וזהו ענין דאחליפו דוכתייהו ששורה האור בכלי אחר. כי פ' ראשונה הוא חסד שנאמר בה ואהבת כו' והיא בחי' כלי החסד

וזהו ענין "אחליפו דוכתייהו" — שהאור שורה בכלי אחר. שהרי הפרשה הראשונה היא חסד, שכן נאמר בה "ואהבת" וכו', והיא בחינת כלי החסד,

אבל האור הוא גבורה והסתלקות למעלה וזהו שם מ"ב ובוה יובן שהכוונה דוקא שבקי"ש [שבקריאת שמע] היא בשם זה.

אבל האור הוא גבורה והסתלקות למעלה, וזהו שם מ"ב. ומכאן יובן שהכוונה בקריאת שמע היא דווקא בשם זה.

לפי שהכוונה היא פנימית [בחי' אור] דהיינו המכוון התכלית שעל יסוד זה סובב הולך כל הענין וכל הענין הוא בבחי' חיצוני כו'

כי הכוונה היא הפנימיות [בחינת אור], כלומר התכלית המבוקשת, שעל יסודה סובב כל העניין; ואילו כל העניין עצמו הוא בבחינת חיצוניות וכו'.

ולכן גוף הפרשה שהוא הענין הוא בואהבת כו' כלי החסד כנ"ל (ר"ל [רוצה לומר] כי הרי החיצוניות והכלי דאהבת בכל מאדך היא בחי' חסד דהיינו מה שהיא בחי' אהבה ואהבה הוא בחי' חסד דרך כלל.

ולכן גוף הפרשה, כלומר עניינה, הוא ב"ואהבת" וכו' — כלי החסד, כאמור לעיל. (כלומר, החיצוניות והכלי של "ואהבת... בכל מאדך" הם בחינת חסד, שכן זהו ענין של אהבה, ואהבה היא בדרך כלל בחינת חסד.)

אך פנימיותה שהוא המכוון מאהבה הוא בחי' אור הגבורה שהוא להיות הסתלקות וליפרד מן הפתילה כו' ועיין בסש"ב [בספר של בינונים] פ"נ [פרק נ' / פרשה נ'] וזהו כרע שכב כארי וכלביא וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] ספ"ק [סוף פרק קמא] דברכות)

אבל הפנימיות שלה, שהיא הכוונה שבאהבה, היא בחינת אור הגבורה: להיות בהסתלקות ולהיפרד מן הפתילה וכו'. ועינינו בספר של בינונים, פרק נ'. וזהו "כרע שכב כארי וכלביא". ואמרו רבותינו ז"ל בסוף פרק ראשון דברכות)

(ד"ב ע"ב) שבקשו לקבוע פ' בלק בק"ש [בקריאת שמע] משום דכתיב בה היא קרא ובילקוט עומדין כאריות חוטפין ק"ש [קריאת שמע].

(דף י"ב ע"ב) שביקשו לקבוע את פרשת בלק בקריאת שמע, משום שפסוק זה כתוב בה; ובילקוט: "עומדין כאריות חוטפין קריאת שמע".

והיינו כי בחי' אריה הוא ג"כ ע"ד הנ"ל דאור הגבורה בכלי חסד כמ"ש הרמ"ז [הרב משה זכות] פ' צו (דכ"ז כ"ח)

כלומר, בחינת האריה היא גם היא על דרך האמור לעיל: אור הגבורה בכלי של חסד, כפי שכתב הרמ"ז בפרשת צו (עמודים 27, 28).

בענין האש שע"ג [שעל גבי] המזבח שהיה בצורת אריה שאריה גימטריא גבורה וכתוב פני אריה אל הימין כו' ע"ש וזהו עומדין כאריות דוקא שיהיה בק"ש [בקריאת שמע] בחי' ואהבת כו' בכל מאדך כו':

בענין האש שעל המזבח, שהייתה בדמות אריה, שכן אריה עולה בגימטריא גבורה; ונאמר: "ופני אריה אל הימין" וכו'; עיינו שם. וזהו "עומדים כאריות" דוקא: שבקריאת שמע תהיה בחינת "ואהבת" וכו', "בכל מאדך" וכו'.

15 ג וכל זה כפי ראשונה שהיא בחינת רצוא אבל פ' שניה היא בחי' שוב להיות דוקא המשכת אורות בכלים

3. כל זה שייך לחלק הראשון, שהוא בחינת רצוא; ואילו החלק השני הוא בחינת שוב, שבו יש דווקא המשכת אורות בכלים.

ולכן לא נאמר בכל מאדכם. וכזה הוא להיפך שהכלי הוא גבורה השמרו לכם כו' וחרה אף כו'.

לכן לא נאמר בו "בכל מאדכם". וכאן הדבר הפוך: הכלי הוא גבורה — "השמרו לכם" וכו', "וחרה אף" וכו'.

אך הפנימיות הוא בשם ע"ב [שם ע"ב] שהוא בחדס [חסד גי' [גימטריא] ע"ב [שם ע"ב]] שהחדס נחלק לע"ב בחי' הם ע"ב גשרים.

אבל הפנימיות היא בשם ע"ב, שהוא בחדס [חסד בגימטריה ע"ב], שכן החדס נחלק לע"ב בחינות, והן ע"ב הגשרים.

16 וענין גשר הוא כמו שעושין עד"מ ע"פ המים גשר בנוי חדרים רבים להיות המים עוברים בו בהתחלקות

בכל חדר כו' ולא יעברו בבת אחת כ"א שיהי' [שיהיה] הבדל בין מים למים כו'

ענין הגשר הוא, למשל, כמו שבונים מעל המים גשר בעל חדרים רבים, כדי שהמים יעברו בו כשהם מחולקים בין חדר לחדר וכו', ולא יעברו בבת אחת, אלא תהיה הפרדה בין מים למים וכו'.

כך עד"מ יש ע"ב גשרים שהם ע"ב מיני הבדלות בחדסים בין חסד לחדס שכמה ענינים יש וכולם מרומזים בחדס יום ראשון חסד.

כך, למשל, יש שבעים ושניים גשרים, שהם שבעים ושני סוגי הבדלה בתוך החדסים, בין חסד אחד לחדס אחר. יש ענינים רבים, וכולם נרמזים בחדס: היום הראשון הוא חסד.

ואור (שנברא בו) חסד. ומים חסד. גוון לבן חסד כו' וכיוצא באלו הרבה פרטים למטה.

והאור שנברא בו הוא חסד, והמים הם חסד, והצבע הלבן הוא חסד וכו'. ויש עוד פרטים רבים כאלה למטה.

וכן למעלה השיר של מלאכים וצדיקים יושבין ונהנין מזיו כו' בגי' [בגן עדן] עליון ותחתון כו' וש"י עולמות כו' וכיוצא יש הרבה פרטים עד אין מספר רק שכולם נכללים דרך כלל בע"ב בחי'.

וכך גם למעלה: שירת המלאכים; והצדיקים יושבים ונהנים מהזיו כו' בגן עדן העליון ובגן עדן התחתון וכו'; ושלוש מאות ועשרה עולמות וכו', וכיוצא בזה. יש פרטים רבים עד אין מספר, אלא שכולם נכללים באופן כללי בשבעים ושתיים בחינות.

[וע' בתוספתא שבזח"ב [שבזח"ב חלק ב'] (בשלח ד"נ) ע"פ ויסע מלאך כו' גבי ומיין סתימן תחות נוקבי בשבעין ותרי אתוון ומבואר במ"א]

[ועיינו בתוספתא שבזח"ב, חלק ב' (בשלח, דף נ'), על הפסוק "ויסע מלאך" וכו', בענין "ומיין סתימן תחות נוקבי בשבעין ותרי אתוון"; והדבר מבואר במקום אחר.]

אבל בחדס אחד פשוט לא היו יכולים העולמות להיות כלל רק דרך צמצומים והשתלשלות המדרגות בגי' [בגן עדן] העליון כך ובגי' [ובגן עדן] התחתון כך ולהיות אור ומים כו'

אבל אילו היה חסד אחד פשוט, העולמות לא היו יכולים להתקיים כלל. הם יכולים להתקיים רק באמצעות צמצומים והשתלשלות המדרגות: בגן עדן העליון באופן אחד ובגן עדן התחתון באופן אחר, וכן כדי שיהיו אור ומים וכו'.

ולכן שם ע"ב [שם ע"ב] שבגי' [שבגי' פעמים] ויסע ויבא ויט יש בכל שם ג' אותיות גי' [גימטריא] רי"ו שהוא בגי' [בגימטריא] גבור"ה שירידת החסד הוא בבחי' גבורות וצמצומים

ולכן בשם ע"ב שבשלושת הפסוקים "ויסע", "ויבא" ו"ויט" יש בכל שם שלוש אותיות, ובסך הכול רי"ו אותיות, שזהו בגימטריה גבורה; כי ירידת החסד היא בבחינת גבורות וצמצומים,

כמו גבורות גשמים שמזכירין הגשם באתה גבור לפי שמטר יורד בגבורה הגם שהגשם הוא מרוה את הארץ ומולידה ומצמיחה ונותן זרע לזורע ולחם לאוכל כו'

כמו "גבורות גשמים": מזכירים את הגשם בברכת "אתה גיבור", מפני שהגשם יורד בגבורה, אף שהוא מרוה את הארץ ומצמיח ומוליד אותה, ונותן זרע לזורע ולחם לאוכל וכו';

אלא שגבורתו היא במה שיורד טיפין טיפין שצ"ל בהתחלקות לטיפין רבים שלא ישטף ויעשה מכול ולא לתוהו בראה כו' ולשבת יצרה בבחי' כלים הוא דוקא בבחי' גבורות כדי שיהיה יכולת בכלי לקבל כו'.

אלא שגבורתו מתבטאת בכך שהוא יורד טיפה אחר טיפה, שכן עליו להתחלק לטיפות רבות, כדי שלא ישטוף ויהפוך למכול. וכן "לא תוהו בראה" וכו', "לשבת יצרה": בבחינת הכלים, הדבר נעשה דווקא באמצעות בחינת הגבורות, כדי שלכלי תהיה יכולת לקבל וכו'.

17 והנה המשכת אור זה בכלי דפי' שניה דק"ש [דקריאת שמע] היא במ"ש בה בכל נפשכם דהיינו להיות בבחי' ולא תחללו כו'

והנה, המשכת אור זה אל תוך הכלי שבפרשה השנייה של קריאת שמע נעשית באמצעות מה שכתוב בה: "בכל נפשכם", כלומר, להיות בבחינת "ולא תחללו" וכו'.

שלא לעשות חלל והפסק להשראת אור א"ס שהמשיך על נפשו כפי ראשונה דק"ש [דקריאת שמע] בבחי' ובכל מאדך במס"נ [במסירות נפש] כו'

שלא לעשות חלל והפסק בהשראת אור אין סוף שהמשיך על נפשו בפרשה הראשונה של קריאת שמע, בבחינת "ובכל מאדך", במסירות נפש וכו';

שעי"ז נמשך בו אור א"ס ממש בבחי' שם ע"ב [שם ע"ב] ונתתי מטר ארצכם מטר מ"ד [מ"ד דוכריין] ארצכם דמ"נ [דמ"נ נוקבין] [ועיין בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער הק"ש [הקריאת שמע] פכ"ד].

שעל ידי כך נמשך בו ממש אור אין סוף, בבחינת שם ע"ב: "ונתתי מטר ארצכם" — "מטר" הוא מ"ד, מים דכורין; "ארצכם" הוא מ"נ, מים נוקבין. [ועיין בפרי עץ חיים, שער קריאת שמע, פרק כד.]

18 וזהו ונתתי והל"ל [והוה ליה למימר] ונתן ה' ומהו ונתתי הגם שהוא מאמר משה רבע"ה [רבינו עליו השלום]

שהשכינה היתה מדברת מתוך גרונה אעפ"כ [אף על פי כן] הרי לא נאמר כן במקום אחר.

וזהו "ונתתי". היה צריך לומר "וה' ייתן"; מה פירוש "ונתתי"? אף שזהו דיבורו של משה רבנו עליו השלום, והשכינה דיברה מתוך גרונה, אף על פי כן אין הדבר נאמר כך במקום אחר.

רק לפי שבכאן הוא ענין המשכת ע"ב שהיא המשכת אור א"ס ממש בכלים ואף כל אדם יכול להיות אומר פ' זו ע"ע מאחר שהיה בפרשה ראשונה במס"נ [במסירות נפש] כו'

אלא מפני שכאן מדובר בהמשכת שם ע"ב, שהיא המשכת אור אין סוף ממש לתוך הכלים; ואף כל אדם יכול לומר פרשה זו על עצמו, מאחר שבפרשה הראשונה היה במסירות נפש וכו',

והתכללות באור א"ס ממש הרי ממשך אור א"ס ממש בנפשו להיות בכל נפשכם ולא תחללוכו' ול היות המשכת שם ע"ב [שם ע"ב] ודברי אשר שמתו בפ"ך ודברי ממש בפ"ך כו'.

ובהיכללות באור אין סוף ממש, הרי הוא ממשך את אור אין סוף עצמו לתוך נפשו, כדי שיהיה "בכל נפשכם" ו"ולא תחללו" וכו', וכדי שתהיה המשכת שם ע"ב: "ודברי אשר שמתו בפ"ך" — דבריי ממש בפ"ך וכו'.

וענין הג' פסוקים ויסע ויבא ויט ישר והפוך וישר שצ"ל תחלה ממעלה למטה ואח"כ ממטה למעלה ואח"כ חוזר להיות ממעלה למטה והם ג' קוין כו':

וענינם של שלושת הפסוקים "ויסע, ויבא, ויט" — ישר, הפוך וישר — הוא שתחילה צריך להיות מלמעלה למטה, אחר כך מלמטה למעלה, ולאחר מכן לשוב ולהיות מלמעלה למטה; ואלה הם שלושת הקווים וכו'.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/vaeschanan/12

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק